

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька
Олена ПОТОЦЬКА
« 29 » серпня 2025 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВОКАЛ»**

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ Навчальна дисципліна «Вокал» входить до циклу вибіркових навчальних дисциплін. Курс спрямовано на досягнення процесів вокального виконавства та педагогіки, проводиться у формі практичних індивідуальних занять. Заняття з дисципліни «Вокал» направлені на професійний розвиток співацького голосу здобувача, покращення його якісних характеристик, вироблення академічної манери співу, оволодіння навичками чистого та виразного інтонування, кантиленного звуковедення. Систематична робота дозволяє досягти правильної корпусної постави, вміння користуватися співацьким диханням, високою позицією звуку, природною артикуляцією на якісному професійному рівні.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у зазначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та вміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності.

СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до професійної програми).

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12

Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13

Здатність презентувати результати своєї творчої педагогічної / організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14

Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС - 10, курси I - IV, семестри I - VII, загальний обсяг - 300 годин, з них індивідуальних - 131 година, самостійних - 169 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 7, курси I - III, семестри I - V, загальний обсяг - 210 годин, з них індивідуальних - 93 години, самостійних - 117 годин.

МЕТА КУРСУ – формування вокально-технічних навичок і вокально-виконавської культури здобувачів та виховання висококваліфікованих фахівців, здатних до різнобічної практичної вокальної діяльності. Навчити орієнтуватися майбутніх фахівців на творче освоєння цінностей світової музичної культури, виховати широко освічених музикантів, готових до практичної музично-виконавської та педагогічної діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської /музично-теоретичної /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Навчальна дисципліна «Вокал» вивчається протягом усіх років та є професійно важливим навчальним курсом. «Вокал» безпосередньо інтегрується з такими дисциплінами, як «Хоровий клас», «Фах», «Клас ансамблю». Формування високої вокально-виконавської культури здобувачів, майбутніх професійних співаків, зокрема, солістів хору, є головною метою освітньої діяльності у сфері вокального мистецтва та педагогіки. Саме поняття «вокально-виконавська культура» інтегрує в собі багаточисленні складники професійного співу та являється визначальним показником хорошого співака та обдарованого музиканта. Високий рівень вокально-виконавської культури визначається наявністю міцної технічної бази, яскравої виконавської майстерності, загальним відчуттям співмірності усіх музичних елементів та якісних співацьких характеристик, з'єднаних в художню цілісність.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Вокал» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

Дисципліна «Вокал» викладається в формі індивідуальних занять. Головними принципами навчального процесу є творчий та діяльний підходи до кожного здобувача (голосу) індивідуально, враховуючи попередню практичну підготовку, особистісний рівень та природні дані.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Вокал» будуються на основі індивідуальної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу. Формування високої вокально-виконавської культури здобувачів, майбутніх професійних виконавців, робота по удосконаленню вокально-технічних умінь та навичок і активізація творчого потенціалу передбачаються в процесі освоєння навчальної дисципліни «Вокал». Значну допомогу в освоєнні дисципліни зможе надати широке використання активних та інтерактивних форм проведення занять, які включають у себе відвідування майстер-класів викладачів циклової комісії та кафедри, що викладають дану дисципліну, а також інших спеціалістів академії, прослуховування та перегляд аудіо та відео записів уроків зарубіжних фахівців, відвідування концертів.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ включають поточний та підсумковий контроль, а також проводяться у вигляді відкритих сольних виступів

здобувачів фахової передвищої освіти. Залік наприкінці випускного курсу здійснюється з метою підведення підсумків навчального курсу й включає виконання тих різнохарактерних та різножанрових творів, а саме - класичної арії (або старовинної), романсу західного композитора та обробки української народної пісні.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»)

- Курс передбачає індивідуальну роботу здобувача.
- Темп роботи високий, атомсфера спрямована на продуктивність, а здобувач має бути відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Антонюк В. Г. Аспекти етнокультурного діалогу вокалістів. Вип.3. Суми: Слобожанські мистецькі студії, 2023. С. 5-9.
2. Артюхова Л. Я. Еволюція вокального стилю Бароко та його відображення в українській концертно-виконавській практиці ХХІ століття: [дисертація на здобуття ступеня доктора мистецтва]: 025 / Артюхова Людмила Яківна ; творчий керівник Антонюк Валентина Геніївна ; науковий консультант Кононова Марія Віталіївна ; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Міністерство культури та інформаційної політики України. Київ, 2023. 114 с.
3. Леонтієва С. Л. Сучасне вокальне виконавство як збереження духовних цінностей української культури / Леонтієва Софія Леонідівна // Мистецтвознавчі записки : збірник наукових праць / Міністерство культури України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Випуск 38. Київ, 2020. С. 154-158.
4. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу: хрестоматія / Можайкіна Н. С. Київ : Ліра-К, 2021. 215 с.
5. Сучасна вокальна педагогіка: теорія, практика [Текст]: [навч. посіб.] : до 125-річчя Дніпров. акад. музики / Н. Суржина [та ін.]; [наук. ред.: А. А. Тулянець] ; Дніпров. акад. музики, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро: Ліра, 2023. - 100 с. : іл., фот., нот. - Бібліогр. в кінці гл. - 50 прим. - ISBN 978-966-981-831-7

6. Українське академічне вокально-хорове мистецтво: методико-педагогічний, історико-музикознавчий дискурси: колективна монографія / Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет культури і мистецтв ; [загальна редакція Н. М. Кречко]. — Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2022. — 435 с.
7. Ян Ф. Стилєві тенденції сучасного вокального виконавства / Ян Фейюй // Мистецтвознавчі записки Notes on art criticism : збірник наукових праць. Київ: Міністерство культури України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Випуск 39. 2021. С. 226-230.

Додаткова:

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. / В.Г.Антонюк. – Київ: ЗАТ «Віпол», 2007. 174с.
2. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. Видання друге, перероблене і доповнене. К.: Українська ідея. 2001. 144 с.
3. Вальборг Вербек-Свердстрьом. Школа розкриття голосу. Шлях до катарсису в мистецтві співу. М.: evidentis, 2009. 232 с.
4. Ващенко Н. Н. Творча спадщина Олександра Мишуги (1853–1922 рр.) в контексті розвитку української мистецької педагогіки : дис. ... канд. пед. наук. Полтава : ПНПУ, 2015. 234 с.
5. Гребенюк Н. Формування співацького та розмовного звукоутворення у процесі фахової підготовки вчителя / Н. Гребенюк // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – КПДУ ім. В. Винниченка. 2017. Вип.155. С. 65-69.
6. Гринь Л.О. Історичний аспект розвитку української вокальної школи ХХ сторіччя. *Педагогічні науки*. Запоріжжя : Вісник Запорізького національного університету № 1(17), 2012. С. 45-49.
7. Давидов М.А. Виконавське мистецтво. Енциклопедичний довідник / М.А. Давидов. – Луцьк : Велика обласна друкарня, 2010. 400 с.
8. Жишкович М. А. Освітньо-педагогічні аспекти розвитку вокального мистецтва Львова (друга пол. ХІХ – перша пол. ХХ ст.): монографія / М.А.Жишкович. Львів : СПОЛОМ, 2012. 254 с.
9. Кулієва А. Інформаційний підхід до процесу голосоутворення: до проблеми сучасного оперного виконавства / А. Кулієва // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник Одеської держ. муз. академії ім. А.В. Нежданової [ред. О.В. Сокол]. Вип. 6. Одеса : Друкарський дім, 2005. С. 409-417.
10. Михайлюк Х. Формування навиків самоконтролю як необхідна умова

розвитку співочого голосу / Х. Михайлюк // Вокальне мистецтво: Історія. Сучасність. Перспективи: збірник статей / ред.-упор. Г. Карась. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. С. 178-182.

11. Можайкіна Н. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник/ Н. Можайкіна. К.: Видавництво Ліра, 2016. 216 с.
12. Навротський В.В. «Одеська вокальна школа. Педагогічні принципи» (2003-2010) / В. Навротський. Одеса: ОГМА, 2010. С. 139.
13. Рожок В. Опера студія Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : історія і сучасність (до 70-річчя від дня заснування) [Електронний ресурс] / В. Рожок // Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Вип. 89. Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства : зб. ст. Київ, 2010. С. 21-46. Режим доступу: <http://operanpmau.kiev.ua>
14. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: посібник/О. Г. Стахевич. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
15. Суржина Н.А. Задачі виховання висококваліфікованих співаків // Музикознавча думка Дніпропетровщини. Дніпро : Видавець Юрій Сердюк, 2005. С. 81-88.
16. Шеремета А.Б. Інтонаційно-сміслова єдність в обробках українських народних пісень для голосу і фортепіано Бориса Лятошинського: магістерська наукова робота / А. Б. Шеремета ; Міністерство культури та інформаційної політики України, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Вокальний та диригентський факультет, Кафедра камерного співу ; керівник А. А. Дробиш ; рецензент І. С. Дружга. — Київ, 2024. 58 с. : нотні приклади + Додатки: Рецензія ; Характеристика.

Інформаційні ресурси

1. Відомі	диригенти	URL:
http://www.personbio.com/sel_rod_zan.php?id_fam=170		